

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **Ing. M. J.**, zast. JUDr. Janem Klaiem, advokátem se sídlem Lukavická 2012/22, Plzeň, proti žalovanému: **velitel vzdušných sil**, se sídlem Vítězné náměstí 1500/5, Praha 6, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 2. 2025, č. j. 31 Ad 5/2024-70,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] V této věci se jedná již o v pořadí čtvrté rozhodnutí příslušných služebních orgánů. Se svou žádostí o doplacení služebního platu ze dne 25. 8. 2008 žalobce nejprve neuspěl (na to reagoval dvěma rozsudky Krajský soud v Ostravě, který zrušil dvě zamítavá rozhodnutí služebních orgánů). Následně velitel VÚ 2427 Sedlec, Vícenice u Náměště nad Olavou (dále jen „služební funkcionář“), rozhodnutím ze dne 22. 1. 2019, č. j. MO 26316/2019-2427, částečně vyhověl žádosti žalobce a přiznal mu odměnu za práci přesčas ve výši 216 374 Kč s úrokem z prodlení za jednotlivá plnění (v rozhodnutí nevyčísleno). Žalovaný rozhodnutím ze dne 17. 9. 2019, č. j. MO 266563/2019-3031, odvolání žalobce zamítl a potvrdil rozhodnutí služebního funkcionáře. Toto rozhodnutí bylo následně zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2021, č. j. 31 Ad 19/2019-80, jehož

závěry byly potvrzeny rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2022, č. j. 4 As 315/2021-30. Podstatou obou těchto rozsudků byla skutečnost, že rozdělení směn na 12 hodin výkonu služby a 12 hodin služební pohotovosti bylo pouze formální a ve skutečnosti se jednalo o výkon služby v trvání 24 hodin, za což žalobci náležel služební plat. Rozhodnutím ze dne 10. 3. 2022, č. j. MO 90827/2022-3031, následně žalovaný zrušil rozhodnutí služebního funkcionáře ze dne 22. 1. 2019, č. j. MO 26316/2019-2427, a věc mu vrátil k novému projednání.

[2] Rozhodnutím ze dne 22. 8. 2023, č. j. MO 615944/2023-2427, služební funkcionář vyhověl žádosti žalobce a přiznal mu doplacení hrubého platu ve výši 389 348 Kč a odpovídající úrok z prodlení (výrok I.). Zároveň rozhodl, že nároky za dobu do 30. 6. 2005 jsou podle § 161 odst. 1 a 2 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání (dále jen „zákon o vojácích z povolání“), promlčeny (výrok II.). Rozhodl rovněž, že žádosti o rozšíření nároku za období po roce 2008 údajně podané v roce 2011, se nevyhovuje, jelikož se jedná o samostatné správní řízení vedené u jiného správního orgánu (výrok III.).

[3] Odvolání žalobce proti výrokům II. a III. prvostupňového rozhodnutí žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 1. 2024, č. j. MO 35214/2024-3031, zamítl a rozhodnutí služebního funkcionáře v tomto rozsahu potvrdil. Podle žalovaného žalobce uplatnil peněžitý nárok ze služebního poměru, lhůta k jeho promlčení podle § 161 odst. 2 zákona o vojácích z povolání tedy činila 3 roky. Žalovaný uznal, že žalobci nebyl vyplácen plat za celých 24 hodin služby, ale pouze za 12. Zdůraznil však, že služební orgány nebyly vedeny snahou způsobit žalobci škodu, ale zajistit provoz LZS a SAR (letecká záchranná služba a služba *search and rescue* – vyhledání a záchrana). Žalovaný v této souvislosti odkázal i na zmíněný rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 11. 8. 2021, č. j. 31 Ad 19/2019-80, který argumentaci rozporující promlčení taktéž nepřisvědčil. Žalovaný rovněž zdůraznil, že promlčení nároků ze služebního poměru se řídí speciální úpravou dle § 159 až § 162 zákona o vojácích z povolání, na promlčení nároku žalobce tedy nedopadal zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník. K údajné nemravnosti námitky promlčení pak žalovaný upozornil, že žalobci v dřívějším uplatnění nároku nic nebránilo. I v této otázce odkázal na rozsudek krajského soudu ze dne 11. 8. 2021, č. j. 31 Ad 19/2019-80. Podle žalovaného rovněž nešlo o bezdůvodné obohacení a relevantní nebyl ani postup Inspekce ministra obrany či Inspektorátu NGŠ AČR.

[4] K údajnému rozšíření žádosti podáním ze dne 3. 10. 2011 žalovaný připustil, že toto podání není součástí spisu, jeho existence je však potvrzena následnými písemnostmi žalobce i velitele VÚ 2802 Olomouc. Upozornil však, že rozšíření obsahu žádosti je vázáno na rozhodnutí správního orgánu, které je závislé na splnění podmínek stanovených správním řádem. Podání z roku 2011 bylo vyhodnoceno jako nová žádost, o níž bylo vedeno samostatné řízení.

[5] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Brně. Tvrdil, že jeho plat byl krácen úmyslně, neboť mu byla nařizována 24hodinová služba, nikoli služební pohotovost, ale její část byla proplácena pouze jako odměna za služební pohotovost. Vědomost velitele o tom, že pohotovostí by nebylo možné službu LZS a SAR zajistit, podle žalobce dokládá úmysl poškodit ho. Žalobce považoval vyjádření velitele, dle něhož mohl být žalobce převeden, pokud s danou praxí nesouhlasil, za nátlak. Resort obrany

pokračování

se jej snažil přesvědčit o legalitě nezákonného jednání. Promlčení by podle žalobce nemělo chránit nezákonně získaný prospěch. Proto žalobce žádal náhradu škody, resp. bezdůvodného obohacení. Zmínil rovněž, že v roce 2011 požádal o rozšíření žádosti a že toto jeho podání je obsaženo ve spisu. K této problematice však neuvedl žádnou podrobnější argumentaci.

[6] Krajský soud shora uvedeným rozsudkem ze dne 26. 2. 2025, č. j. 31 Ad 5/2024-70, podle § 78 odst. 7 s. ř. s. žalobu zamítl. Konstatoval, že není sporu o tom, že nárok žalobce je v základu oprávněný (to již bylo řešeno v předchozích rozsudcích), spor se vede výhradně o to, zda je nárok za období do 30. 6. 2005 promlčen. Podle krajského soudu jde o nárok na plat a jeho příslušenství podle § 66 a násl. zákona o vojácích z povolání ve spojení se zákonem č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech. Krajský soud vysvětlil, že předpokladem vzniku povinnosti k náhradě škody je kromě porušení primární povinnosti i vznik škody, kterou nelze ztotožňovat s primární povinností. Nárok na náhradu škody vzniká paralelně vedle povinnosti plnit. Neplatí tedy, že porušení povinnosti vyplatit plat nebo mzdu ve stanovené výši zakládá nárok na náhradu škody ve výši nevyplacené části platu nebo mzdy. Podle krajského soudu nešlo ani o bezdůvodné obohacení, neboť žalobce neposkytoval žádné plnění bez právního důvodu.

[7] Dále krajský soud přisvědčil žalovanému, že otázkou promlčení se již soud zabýval v předchozím rozsudku ze dne 11. 8. 2021, č. j. 31 Ad 19/2019-80. To však nezakládá překážku věci rozhodnuté, protože nynější žaloba směřuje proti nově vydanému rozhodnutí žalovaného. Krajský soud je však svým předchozím právním názorem vázán. Žalobce podle krajského soudu nespojuje závěry citované judikatury se svou konkrétní situací. Uplatnění námitky promlčení by se totiž podle judikatury přičilo dobrým mravům jen tehdy, pokud by nastaly natolik výjimečné okolnosti, které by odůvodnily významný zásah do principu právní jistoty. Samotné chybné rozdělení směn na 12 hodin výkonu služby a 12 hodin pohotovosti však takovou okolností není. Krajský soud připomněl, že úmyslem služebních orgánů nebylo poškodit žalobce, ale to, že jinak z personálních důvodů nebylo možné plnit všechny úkoly. Žalobce nadto neuvedl žádný důvod, proč nemohl platový nárok uplatnit u služebního orgánu dříve. Zvukový záznam, z něhož žalobce dovozuje nátlak nadřízených, byl pořízen až po podání žádosti. Z těchto důvodů krajský soud neshledal námitku promlčení důvodnou.

[8] Podle krajského soudu byla žádost z roku 2011 samostatným podáním, které nerozšiřovalo původní žádost z roku 2008. Krajský soud uznal, že nedohledání originálu žádosti nelze přičítat k tíži žalobce a vycházel z kopie vložené do správního spisu v roce 2018. Vyhodnotil však tuto žádost jako samostatnou, způsob jejího vyřízení tedy neměl vliv na zákonnost rozhodnutí v nyní projednávané věci.

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[9] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, a to z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[10] Krajský soud podle stěžovatele nesprávně posoudil otázku promlčení. Stěžovatel upozorňuje, že krajský soud nevysvětlil, jak dospěl k závěru, že důvodem nezákonného postupu byla skutečnost, že jiným způsobem nebylo možné plnit všechny úkoly. Výkon služeb LZS a SAR fakticky zabezpečen byl, a to 24hodinovými službami. Pokud by služební orgány nečinily žádné další kroky proti stěžovateli, dostal by stěžovatel zapláceno v plné výši a hodiny odpracované nad rámec fondu pracovní doby by mu byly propláceny jako práce přesčas. Formální vykazování části služby jako pohotovosti nebylo jedinou možností zabezpečení služeb LZS a SAR. Stěžovatel je přesvědčen, že nejprve muselo být nadřízenými rozhodnuto, že nebude proplácena práce přesčas, teprve následně mohlo být rozhodnuto o způsobu, jak toho docílit. Krajský soud podle něj zaměnil následek a příčinu.

[11] Stěžovatel dále namítá, že krajský soud nevzal v úvahu jeho argumentaci a popis situace při zabezpečení služeb LZS a SAR. V reakci na vyjádření žalovaného ze dne 10. 7. 2024, které soud nezmiňuje, přitom stěžovatel obsáhle argumentoval nemožností zabezpečování služeb nařizováním služební pohotovosti a tím, že velitelé si této skutečnosti byli vědomi (a proto ani neexistuje žádný rozkaz o nařízení služební pohotovosti). Velitelé tedy jednali zcela úmyslně a jejich jednání směřovalo jen proti již vzniklým nárokům stěžovatele. V tom stěžovatel spatřuje dlouhodobě plánovaný systémový záměr. Pakliže krajský soud nepovažuje námitku promlčení za nemravnou, stěžovatel trvá na promlčecí době desetileté, neboť jednání velitelů od samého počátku směřovalo k tomu, aby jej poškodilo.

[12] Následně stěžovatel obsáhle argumentuje k otázce údajného rozšíření žádosti z roku 2011. Nejprve se zabývá odůvodněním toho, že zmíněná žádost byla podána, přestože ve správním spise neexistuje originál tohoto podání (či záznam o jeho doručení). Dále uvádí, že o této žádosti služební orgány nikdy nerozhodly a jejich postup v průběhu řízení byl v této věci přinejmenším podivný – tuto žádost stěžovatel podával na velitelství společných sil, které si v průběhu řízení o jeho původní žádosti atrahovalo rozhodování. Stěžovatelova žádost z roku 2011 měla být podle služebních orgánů postoupena k vyřízení veliteli vojenského útvaru 8407 Praha Kbely (usnesení o postoupení věci absentuje); stěžovatel nikdy nebyl vyrozuměn, že by před zmíněným služebním orgánem byly činěny jakékoliv kroky v řízení, a nikdy nebyl poučen o svých právech ani mu nebyla dána možnost seznámení se s podklady pro rozhodnutí. Zároveň má stěžovatel za to, že mělo dojít ke spojení řízení před služebním funkcionářem a velitelem vojenského útvaru 8407 podle § 140 odst. 1 správního řádu.

[13] Podle stěžovatele je závěr krajského soudu ve vztahu k rozšíření jeho žádosti z roku 2011 nedostatečně odůvodněn. Pouhé konstatování fakultativnosti spojení řízení podle něj nemůže obstát, jelikož se krajský soud pouze ztotožnil s neprokázanými domněnkami služebních orgánů a nebere v potaz tvrzení a důkazní návrhy ve prospěch stěžovatele. K takovým závěrům stěžovatel postrádá ucelený logický argumentační řetězec krajského soudu. Stěžovatel zároveň považuje rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný, neboť krajský soud se nijak nevěnoval jeho námitce věcné příslušnosti služebnímu orgánu, který se měl zabývat jeho žádostí z roku 2011 v prvním stupni.

[14] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že k námitce úmyslného způsobení škody se krajský soud obsáhle vyjádřil již v rozsudku ze dne 11. 8. 2021, č. j. 31 Ad

pokračování

19/2019-80, na nějž nyní odkázal. Žalovaný se s jeho závěry ztotožňuje a zdůrazňuje, že vznik povinnosti k náhradě škody předpokládá nejen protiprávní jednání, ale i skutečný vznik škody, kterou nelze zaměňovat s povinností vyplatit plat či mzdu. Dále žalovaný upozorňuje, že zmiňovanou žádostí z roku 2011 bylo zahájeno správní řízení před jinými služebními orgány (byť ukončeno bylo patrně formálně vadně). Nespojení tohoto řízení se správním řízením v projednávané věci nemohlo mít na zákonnost rozhodnutí služebního funkcionáře žádný vliv. Žalovaný rovněž poznamenává, že jde o nepřípustné rozšíření žalobních bodů, neboť v žalobě byla tato námitka uvedena jen okrajově a velmi stručně.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté soud přistoupil k přezkoumání napadeného rozhodnutí v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[16] Nejvyšší správní soud se v první řadě zabýval otázkou (ne)přezkoumatelnosti napadeného rozsudku, k níž by bylo nutné přihlížet i bez námítky z úřední povinnosti. K problematice nepřezkoumatelnosti soudních rozhodnutí se ve své judikatuře tento soud již mnohokrát vyjádřil (srov. např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, a ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS; všechna zde zmiňovaná rozhodnutí správních soudů jsou dostupná též na www.nssoud.cz). Nepřezkoumatelnost může být způsobena buďto nedostatkem důvodů, o které je rozhodnutí opřeno, anebo nesrozumitelností. Není však projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak měl krajský soud rozhodnout, resp., jak podrobně by mu měl být rozsudek odůvodněn (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, a ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35).

[17] Podle stěžovatele krajský soud zcela pominul argumentaci týkající se věcné nepřislušnosti služebního orgánu, který měl o jeho žádosti z roku 2011 rozhodovat. K tomu Nejvyšší správní soud poznamenává, že žádná taková argumentace nebyla v žalobě vůbec obsažena. K problematice chybějícího podání z roku 2011 stěžovatel v žalobě uvedl pouze jeden krátký odstavec, v němž konstatoval, že tato žádost ve spise založena byla. Dále uvedl, že ve spise je rovněž vyrozumění o postoupení tohoto podání veliteli VÚ 8407. Nenavázal však vůbec žádnou argumentací či vysvětlením, proč podání z roku 2011 v žalobě vůbec zmiňoval. Přestože text týkající se podání z roku 2011 nepředstavoval řádně formulovaný žalobní bod ve smyslu rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, publ. pod č. 835/2006 Sb. NSS (stěžovatel zejména nevylicil, proč tvrzené skutečnosti podle něj vedly k nezákonnosti napadeného rozhodnutí), krajský soud se touto problematikou nad rámec nutného odůvodnění zabýval. Pokud

v rámci svých úvah nezmínil jednu specifickou okolnost, která v žalobě nebyla ani naznačena, je zřejmé, že to nemůže způsobit nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku.

[18] K otázce promlčení stěžovatel přímo nenamítá, že by byl napadený rozsudek nepřezkoumatelný, krajský soud však podle něj dostatečně nevysvětlil, jak dospěl k závěru, že motivací bylo zajištění plnění úkolů, nikoli snaha o poškození stěžovatele. Tak tomu však není. Krajský soud v této souvislosti odkázal na svůj předchozí rozsudek ze dne 11. 8. 2021, č. j. 31 Ad 19/2019-80, kde se touto problematikou zabýval poprvé. Z uvedeného rozsudku je zřejmé, že krajský soud vycházel z tvrzení samotného stěžovatele, dle něhož bylo cílem zabezpečení všech stanovených úkolů s nedostatečným personálním obsazením. Krajský soud měl podle stěžovatele opomenout rovněž argumentaci obsaženou v reakci na vyjádření žalovaného ze dne 10. 7. 2024. Stěžovatel však na vyjádření žalovaného ze dne 15. 5. 2024 vůbec nereagoval (ani 10. 7. 2024, ani jiný den) – krajský soud tak k neexistující replice nemohl přihlídnout. Co se týká údajného nedostatečného zohlednění popisu situace při zabezpečení služeb LZS a SAR, Nejvyšší správní soud poznamenává, že uvedená argumentace byla relevantní ve vztahu k posouzení nároku samotného (tedy nároku na plat za celých 24 hodin služby), jež je mezi stranami nesporné (viz níže).

[19] V této souvislosti lze poznamenat, že absence přímé reakce na každý jednotlivý argument účastníka řízení nepředstavuje nezákonnost ani nepřezkoumatelnost, pokud soud prezentuje odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní, a toto zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 6 As 153/2014-108, či ze dne 4. 3. 2015, č. j. 8 Afs 71/2012-161). Implicitní vypořádání námitek akceptuje rovněž Ústavní soud (viz např. náleze ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08). Právě to se stalo v projednávané věci, kde krajský soud podrobně odůvodnil, proč nespatřuje v neuhrazení platů škodu (nutnost rozlišovat porušení primární povinnosti a případně paralelně vznikající škodu) ani bezdůvodné obohacení (neexistence plnění bez právního důvodu). Tyto úvahy představují přesvědčivé odůvodnění závěru o promlčení, čímž byla implicitně vypořádána konkurenční argumentace stěžovatele. Krajský soud navíc přímo ve vztahu k námitkám stěžovatele vysvětlil, že samotná skutečnost, že stěžovateli nebyl vyplácen celý plat, na který mu vznikl nárok, nikterak neprokazuje, že bylo úmyslem služebních funkcionářů stěžovatele poškodit.

[20] Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné jiné důvody nepřezkoumatelnosti, proto lze přistoupit k posouzení zbylých námitek kasační stížnosti. Co se věcné stránky týká, tento soud předesílá, že problematika platových nároků vojáků (pilotů i jiných členů posádek, příp. pozemního personálu) sloužících v režimu LZS a SAR před ním byla řešena opakovaně. Samotná otázka oprávněnosti těchto nároků není mezi stranami jakkoliv sporná. Vojáci, kteří vykonávali službu LZS a SAR v režimu služební pohotovosti, prováděli v jejím průběhu činnost, která zároveň tvořila hlavní náplň standardní služby, a proto též krajské soudy i Nejvyšší správní soud v posuzovaných případech dospěly k závěru, že rozdělení směn na standardní směnu a služební pohotovost bylo účelové a formální (viz blíže rozsudky tohoto soudu ze dne 16. 12. 2021, č. j. 1 As 247/2021-40, publ. pod č. 4303/2022 Sb. NSS, ze dne 14. 1. 2022, č. j. 4 As 263/2021-34, ze dne 28. 4. 2023, č. j. 7 As 379/2021-34, a mnoho dalších). Ke stejnému závěru dospěl ostatně tento soud i v konkrétním případě stěžovatele (viz výše uvedený rozsudek ze dne 19. 1. 2022, č. j. 4 As 315/2021-30).

pokračování

[21] Podle § 159 odst. 1 zákona o vojácích z povolání „[n]árok se promlčí, jestliže nebyl uplatněn ve lhůtě, která je stanovena v tomto zákoně. K promlčení se přihlídně jen tehdy, jestliže se ten, vůči němuž se nárok uplatňuje, promlčení dovolá; v takovém případě nelze promlčený nárok tomu, kdo jej uplatňuje, přiznat.“.

[22] Podle § 161 odst. 2 zákona o vojácích z povolání, „[j]de-li o opětovné plnění, činí lhůta k uplatnění nároku na jednotlivá plnění 3 roky od jejich splatnosti“.

[23] Podle § 161 odst. 3 zákona o vojácích z povolání „[l]hůta k uplatnění nároku na náhradu škody činí 2 roky; počne běžet ode dne, kdy se poškozený dozví o tom, že škoda vznikla, a o tom, kdo za ni odpovídá“.

[24] Podle § 161 odst. 4 zákona o vojácích z povolání „[n]árok na náhradu škody se však promlčí, nebyl-li uplatněn ve lhůtě 3 let, a jde-li o škodu způsobenou úmyslně, ve lhůtě 10 let ode dne, kdy došlo k události, z níž škoda vznikla; to neplatí, jde-li o škodu na zdraví“.

[25] K problematice promlčení Nejvyšší správní soud poznamenává, že obdobně formulovanými námitkami jiných stěžovatelů, zastoupených týmž zástupcem, se již opakovaně zabýval. Např. v rozsudku ze dne 20. 3. 2025, č. j. 7 As 202/2024-35 uvedl: „Stěžovatel vyjma samotného nezákonného nařízení služební pohotovosti netvrdí žádné skutečnosti, které by vypovídaly o úmyslném jednání nadřízených služebních orgánů. Přestože pro rozdělení směn na „standardní“ službu a služební pohotovost nebyl legitimní důvod a ze strany služebně nadřízených orgánů stěžovatele se skutečně jednalo o snahu o obcházení zákona, tato okolnost ještě sama o sobě neznamená, že tak bylo učiněno za účelem způsobit stěžovateli újmu. Ke stejnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud i v jiných obdobných případech sporů mezi vojáky z povolání a jejich útvary ohledně nařizování služební pohotovosti a plnění úkolů služeb SAR a LZS, u nichž vyhodnotil, že nařízení služební pohotovosti bylo učiněno z důvodu efektivního využití lidských zdrojů a zajištění běžného chodu letky (srov. např. rozsudky ze dne 27. 4. 2023, č. j. 10 As 498/2021-51, ze dne 16. 12. 2021, č. j. 1 As 247/2021-40, č. 4303/2022 Sb. NSS, ze dne 19. 4. 2022, č. j. [10 As] 494/2021-48, ze dne 20. 1. 2022, č. j. 4 As 407/2021-50, či ze dne 28. 3. 2023, č. j. 7 As 379/2021-34). Žádné z tvrzení stěžovatele tak nenasvědčuje tomu, že by nadřízené služební orgány jednaly s úmyslem jej poškodit.“

[26] Ani v projednávané věci nyní rozhodující pátý senát Nejvyššího správního soudu nedospěl k závěru, že by bylo zapotřebí uvedené závěry přehodnotit. Lze poznamenat, že stěžovatel v zásadě opakuje svou žalobní argumentaci a pomíjí stěžejní úvahu krajského soudu, dle níž je třeba rozlišovat nesplnění primární povinnosti a škodu, která takovým nesplněním může paralelně vzniknout. Právě na tomto právním názoru krajský soud založil svou argumentaci, stěžovatel se k němu však vůbec nevyjádřil. Promlčený nárok stěžovatele není nárokem na náhradu škody, ale nárokem na nevyplacenou část platu. Na tento nárok se tedy vztahovala tříletá promlčecí lhůta dle § 161 odst. 2 zákona o vojácích z povolání, nikoliv promlčecí lhůty pro uplatnění nároku na náhradu škody dle § 161 odst. 3 a 4 zákona o vojácích z povolání (tím méně pak jakékoli promlčecí lhůty dle dřívějšího občanského zákoníku). Vzhledem k tomu, že se nejedná o nárok na náhradu škody, nemá ani smysl se v nyní posuzované věci zabývat tím, zda stěžovateli byla nějaká škoda způsobena úmyslně.

[27] Obdobně stěžovatel nenapadl ani závěry krajského soudu, že nejde o bezdůvodné obohacení, dále že stěžovatel neprokázal, že by mu nějaké objektivní okolnosti bránily nároky na plat uplatnit již dříve a že by tedy stěžovatel marné uplynutí promlčecí lhůty nezavinil, ani že uplatnění námitky promlčení nebylo v rozporu s dobrými mravy. Kasační námitku nemožnosti namítat promlčení tedy tento soud považuje za nedůvodnou.

[28] K otázce podání z roku 2011 Nejvyšší správní soud upozorňuje, že stěžovatel dosti bizarně pojal kasační stížnost v porovnání s žalobou jako „obrácenou pyramidu“. Zatímco žaloba obsahuje 12 stran argumentace k otázce promlčení a jediný odstavec k podání z roku 2011, kasační stížnost naopak obsahuje 1 stranu argumentace k otázce promlčení a více než 10 stran argumentace k podání z roku 2011. Přitom navíc, jak již bylo konstatováno, onen odstavec žaloby věnovaný podání z roku 2011 neobsahuje vůbec žádný projednatelný žalobní bod. Krajský soud se však touto námitkou nad rámec nutného odůvodnění zabýval a následná kasační námitka tak může být kvalifikována jako reakce na argumentaci krajského soudu. Tento soud se jí proto pro úplnost zabýval taktéž (byť by případná nesprávná úvaha v části uvedené nad rámec nutného odůvodnění nemohla mít vliv na výrok napadeného rozsudku).

[29] Stejně jako krajský soud má Nejvyšší správní soud za to, že žádost datovanou ke dni 3. 10. 2011 stěžovatel řádně podal. To, že se ve správním spisu nenachází originál žádosti (a přes veškerou snahu se jej služebním orgánům nepodařilo dohledat), v pořádku není, nelze to ovšem klást k tíži stěžovateli, jelikož ten tuto situaci nijak nezavinil. Kopie žádosti nicméně ve spisu již založena je, a to hned dvakrát, přičemž ovšem ke kopii žádosti, která neobsahuje vlastnoruční podpis stěžovatele, je přiložen přehled vykonaných služeb LZS a SAR za celý rok 2008 a za leden až srpen roku 2009, a ke kopii žádosti, která vlastnoruční podpis stěžovatele obsahuje, je přiložen přehled vykonaných služeb LZS a SAR za říjen až prosinec 2008 a za leden až srpen 2009 (ačkoli stěžovatel v pozdějších podáních uvádí, že žádost obsahovala přehled služeb za roky 2008 až 2011). V každém případě, též ze sdělení velitelství společných sil ze dne 24. 10. 2011, které je rovněž součástí správního spisu a podle něhož byla žádost stěžovatele ze dne 3. 10. 2011 postoupena k řešení veliteli vojenského útvaru 8407, lze mít za to, že tuto žádost stěžovatel skutečně podal. To však na výsledném posouzení věci samotné nemůže nic změnit.

[30] Nejvyšší správní soud plně souhlasí s krajským soudem, že žádostí ze dne 3. 10. 2011 bylo zahájeno samostatné správní řízení. Stěžovatel v nově podané žádosti nijak neodkazoval na řízení o původní žádosti z roku 2008 (o které bylo pravomocně rozhodnuto výrokem I. rozhodnutí služebního funkcionáře) a jednalo se o obecnou žádost o doplacení platových nároků. Možnost případné změny obsahu podání účastníka správního řízení (včetně rozšíření jeho předmětu) přitom upravuje § 41 odst. 8 správního řádu. Na takovou změnu není právní nárok, neboť podle věty druhé tohoto ustanovení správní orgán „*může*“ povolit „*změnu obsahu podání jen v případě, že podateli brozí vážná újma*“. Takovou újmu však nelze spatřovat pouze v tom, že by se o části nároku, o kterou chtěl stěžovatel původní žádost rozšířit, vedlo samostatné správní řízení. O povolení změny obsahu podání rozhoduje správní orgán usnesením (srov. KOPECKÝ, M. § 41 [Navrácení v předešlý stav] In: KOPECKÝ, M., STAŠA, J. a kol. Správní řád: Komentář. Wolters Kluwer. 2022). Takové usnesení ve správním spise založeno není.

pokračování

[31] Z postupu služebních orgánů lze naopak seznat, že k povolení rozšíření původní žádosti z roku 2008 nedošlo, což vyplývá nejen z postoupení žádosti z roku 2011 veliteli vojenského útvaru 8407, ale i z výroku III. prvostupňového rozhodnutí, který výslovně uvádí, že se žádosti o rozšíření nároku za období po roce 2008 podané v roce 2011 nevyhovuje. Rovněž tak i odůvodnění tohoto výroku ze strany prvostupňového služebního funkcionáře odpovídá tomu, že k povolení rozšíření žádosti nedošlo. Přestože tak spisový materiál vykazuje jisté deficity, jak je ostatně uvedeno výše, v tomto případě poskytuje dostatečnou oporu pro závěr, že rozšíření žádosti povoleno nebylo.

[32] Ze samotné žádosti ostatně nebylo zcela zřejmé, jak již bylo naznačeno, za jaké období stěžovatel doplacení platových nároků požadoval. Přílohu této žádosti tvořily rozpis služby, které stěžovatel vykonal za období roku 2008 a leden až srpen roku 2009, resp. za říjen až prosinec 2008 a leden až srpen 2009. Přílohu doplnění původní žádosti z roku 2008, které stěžovatel učinil dne 15. 12. 2010, přitom tvořily tytéž přehledy rozpisů služeb do konce roku 2008. Z dostupných dokumentů se proto jeví, že zmiňovanou žádostí z roku 2011 bylo zahájeno samostatné správní řízení, v němž se stěžovatel domáhal doplacení platových nároků za období ledna (resp. října) 2008 až srpna 2009. Jelikož v té době nebylo pravomocně rozhodnuto o jeho původní žádosti z roku 2008, lze usuzovat, že zde pro shodná období přinejmenším tří měsíců roku 2008 byla patrně založena překážka litispendence ve smyslu § 48 odst. 1 správního řádu. Nicméně vady uvedeného samostatného správního řízení nemohou mít vliv na posouzení projednávané věci. Jakkoliv tedy Nejvyšší správní soud ve správním spisu v nyní posuzované věci (ve shodě se stěžovatelem) nenalezl důkaz o tom, že by o žádosti stěžovatele z roku 2011 bylo pravomocně rozhodnuto, na výsledek řízení v této věci to nemá vliv.

[33] Je rovněž zřejmé, že skutečnosti, že uvedenou žádostí bylo zahájeno samostatné správní řízení, si byl vědom i stěžovatel. Jen tak totiž lze interpretovat jeho argumentaci vztahující se k tomu, že obě řízení měla být spojena do společného řízení podle § 140 odst. 1 správního řádu. Podle věty první tohoto ustanovení *„[s]právní orgán může na požádání účastníka nebo z moci úřední usnesením spojit různá řízení, k nimž je příslušný, pokud se týkají téhož předmětu řízení nebo spolu jinak věcně souvisejí anebo se týkají týchž účastníků, nebrání-li tomu povaha věci, účel řízení anebo ochrana práv nebo oprávněných zájmů účastníků“* (důraz přidán). Jedná se o fakultativní postup správního orgánu, který ke spojení řízení není povinen. Tento závěr je opakovaně potvrzen i judikaturou Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 18. 6. 2009, č. j. 1 As 28/2009-62, publ. pod č. 2248/2011 Sb. NSS, či ze dne 11. 11. 2022, č. j. 5 As 227/2021-102). Pokud tedy služební funkcionář obě řízení nespojil, nedopustil se nezákonného postupu, a námitka stěžovatele tak nemůže být důvodná.

[34] Obdobnou skutkovou i právní situaci posuzoval v nedávné době i šestý senát Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku ze dne 24. 7. 2025, č. j. 6 As 37/2025-32, rovněž dospěl k závěru, že na takto koncipované „rozšíření“ žádosti, nebylo-li vydáno usnesení správního orgánu dle § 41 odst. 8 správního řádu, je třeba hledět jako na žádost novou a rozhodování o jejím osudu proto nepřisluší správním soudům při přezkumu rozhodnutí o původní žádosti, jelikož jde o samostatné správní řízení s jinak vymezeným předmětem. Pátý senát zdejšího soudu nevidí důvod pro odchýlení se od tohoto právního

názoru. Ani s námitkou nezohlednění „rozšíření“ žádosti z roku 2011 se tedy Nejvyšší správní soud neztotožnil.

IV.
Závěr a náklady řízení

[35] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[36] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, náleželo by mu tedy vůči neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v řízení důvodně vynaložil. Žalovanému však v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné administrativní činnosti nevznikly, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 20. října 2025

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu